

Statsråd Anette Trettebergstuen
Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 20.12.2021

Unge funksjonshemmedes krav til statsbudsjettet 2023

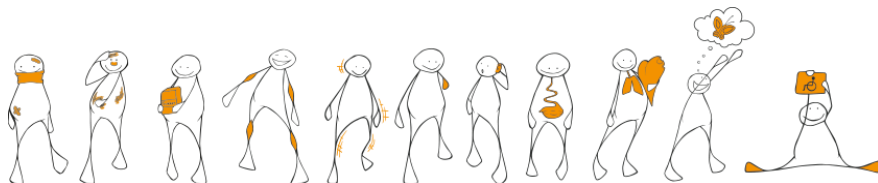
Unge funksjonshemmede leverer med dette våre krav til statsbudsjettet for 2022 på Kulturdepartementets områder.

Unge funksjonshemmede vil understreke viktigheten av Kulturdepartementets samordningsansvar på likestillingsfeltet. Vi oppfordrer departementet til å ha en helhetlig tilnærming i likestillingspolitikken for funksjonshemmede, og aktivt følge opp våre budsjettkrav til de øvrige departementene. Kulturdepartementet vil settes i kopi på samtlige av Unge funksjonshemmedes budsjettkrav.

1. FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Unge funksjonshemmede er svært glade for at Hurdalsplattformen har gode ambisjoner og tiltak for å øke likestillingen for personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom, herunder inkorporere CRPD i norsk lov. Samtidig ønsker vi å bemerke at inkorporering ikke løser utfordringene funksjonshemmede opplever i dag hvis ikke lovverk, og ikke minst praksis, ikke endres.

Store deler av ansvaret for personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom sine muligheter til å leve likestilte liv ligger hos kommunene. Dette gjelder blant annet skole, kommunale tjenester, BPA, universell utforming og fritidstilbud. Vi ønsker å gjøre departementet bevisst på at kommunene ikke har tatt inn over seg paradigmeskiftet fra

omsorg til likestilling og selvbestemmelse, samt at de har lav bevissthet rundt sine forpliktelser tilknyttet CRPD. Kombinasjonen av koronapandemien og en allerede presset kommuneøkonomi gjør at vi frykter at situasjonen forverres og at ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom blir en salderingspost. For å motvirke dette er det behov for en innsats i form av ekstra ressurser og tiltak.

I 2023 skal Norge for andre gang rapportere på FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne. I den første rapporteringen i 2019 stod 125 organisasjoner fra sivilt samfunn samlet bak alternativrapporten som ble oversendt CRPD-komiteen. Det ble lagt merke til og berømmet i FN. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) koordinerte arbeidet sivilt samfunn gjorde, og Unge funksjonshemmede var én av organisasjonene som bidro aktivt inn i arbeidsgruppen med å utarbeide alternativrapporten. Det vil vi gjøre også frem mot rapporteringen i 2023. Til dette fikk arbeidsgruppen, ved FFO, økonomisk støtte over statsbudsjettet. Vi ber om at tilsvarende bevilgning tildeles også i 2023, slik at arbeidsgruppen kan gjennomføre det viktige arbeidet med alternativrapporteringen.

Utover dette viser vi til FFO sine krav til statsbudsjettet 2023.

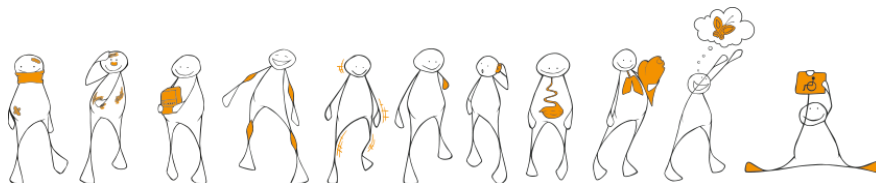
Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Gjennomføre CRPD-komiteens anbefalinger.*
- *Inkorporere CRPD i menneskerettighetsloven, og gjennomgå øvrig lovverk for å sikre at det er i harmoni med CRPD.*
- *Bevilge øremerkede midler til arbeidsgruppen for sivilt samfunn slik at en ny alternativrapport kan utarbeides i forbindelse med rapporteringen til FN i 2023.*

2. Bygge ned barrierer for deltakelse i kultur og fritid

Vi har lenge visst at unge funksjonshemmede og kronisk syke utestenges fra deltakelse på kultur- og fritidsarenaer. Dette har vi fått bekreftet i Redd Barnas ferske rapport «Fritid for alle – uten fordommer. Fortellinger om fritid fra barn og unge med funksjonsnedsettelse», som dokumenterer at barn og ungdom med funksjonsnedsettelse møter diskriminering, utestengelse og undervurdering i fritiden.

Det er positivt at det gjennom Fritidserklæringen er satt et tydelig mål om at alle barn skal kunne delta på minst én fritidsaktivitet sammen med andre. Solberg-regjeringen

varslet i budsjettproposisjonen for 2022 at siktes på en resignering av Fritidserklæringen høsten 2021, blant annet med Unge funksjonshemmede som ny part. Unge funksjonshemmede er ikke informert om en slik resignering, og tar utgangspunkt i at dette derfor ikke er gjennomført. Regjeringen valgte i tilleggspolisjonen til statsbudsjettet for 2022 å ikke videreføre den nasjonale ordningen for fritidskortet. Selv om fritidskortordningen ikke videreføres, mener Unge funksjonshemmede at en resignering av Fritidserklæringen er nødvendig.

Fritidserklæringen er en positiv forpliktelse i arbeidet for å minke utestengelsen fra kultur-, idretts- og fritidsarenaer. Samtidig ønsker Unge funksjonshemmede å bemerke at vi opplever at erklæringen og tiltakene i hovedsak legger vekt på å fjerne sosioøkonomiske barrierer for deltakelse, og i mindre grad fjerne funksjonshemmende barrierer. Dersom partene skal lykkes med Fritidserklæringen er det avgjørende at funksjonshemmende barrierer for deltakelse adresseres med tilsvarende innsats. Vi forventer å se dette reflektert i statsbudsjettet.

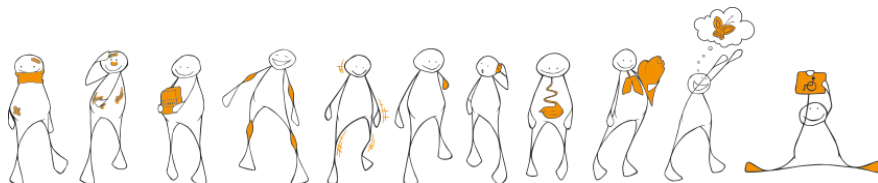
For å nå målene i Fritidserklæringen kreves det samarbeid med frivilligheten, men også samarbeid mellom departementer og direktorater. Dette for å sikre at utilstrekkelige assistanseordninger, utilgjengelig transport, mangel på universell utforming og knapphet i aktivitetshjelpemidler, ikke bidrar til et tidlig utenforskap blant barn og unge. Vi forventer derfor at Fritidserklæringen resigneres med Unge funksjonshemmede som ny part.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Trappe opp innsatsen for å bygge ned barrierer som unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom møter i kultur og fritid.*
- *Stille krav om tilgjengelighet ved støtte til idrett-, kultur- og fritidstiltak.*
- *Resignere Fritidserklæringen med Unge funksjonshemmede som ny part.*

3. Tilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner

Tilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner, kap. 352, post 70 er i dag en ordning der blant annet de fleste av Unge funksjonshemmedes medlemsorganisasjoner mottar deler av sine tilskudd. I tillegg er det forskriftsfestet at paraplyorganisasjonene FFO og SAFO kan motta tilskudd gjennom ordningen. Disse

midlene er helt avgjørende for at våre medlemsorganisasjoner skal kunne drive medvirknings- og likestillingsarbeid, samt fortsette sin aktivitet og utvikle sine fellesskap.

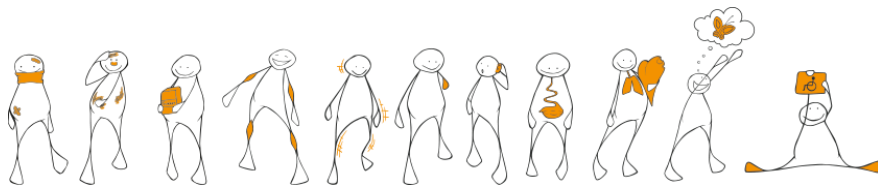
Unge funksjonshemmede mottar i dag ikke tilskudd gjennom denne ordningen. Som paraplyorganisasjon på funksjonshemmingsfeltet, på lik linje med FFO og SAFO, mener vi regjeringen bør inkludere Unge funksjonshemmede i forskriften, slik at vi også kan søke om tilskudd gjennom ordningen. Som paraplyorganisasjon for 38 medlemsorganisasjoner dreier store deler av arbeidet vårt seg om medvirkning innen blant annet levekår, kultur, utdanning, arbeidsliv og ungdomshelse. De siste årene har vi opplevd en kraftig økning i etterspørsel etter vår kunnskap og våre perspektiver. Forespørslene kommer både fra offentlig forvaltning og fra et bredt spekter av organisasjoner og bedrifter. Stor etterspørsel og midlertidig finansiering gjennom prosjekter gjør at vi ikke klarer å møte etterspørselen tilstrekkelig i dag. Midlertidig finansiering gjør det svært vanskelig å jobbe langsiktig, og vi bruker uforholdsmessig mye tid på søknader om enkeltprosjekter, i stedet for å jobbe med medvirkning, demokratiopplæring og deltakelse for ungdom. En delfinansiering gjennom tilskuddsordningen vil være et viktig grep for å styrke vår rolle som representant for ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom, samt sikre økt likestilling av en gruppe som ofte er underrepresentert i sentrale prosesser som angår dem.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Øke bevilgningen til tilskuddsordning for funksjonshemmedes organisasjoner, kap. 352, post 70 med totalt 10 millioner kroner.*
- *Inkludere Unge funksjonshemmede i forskriften, og åpne for at Unge funksjonshemmede kan søke driftstilskudd gjennom ordningen.*
- *Alternativt øke bevilgningen Unge funksjonshemmede mottar i nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner².*

4. Momskompensasjon

Unge funksjonshemmede er svært fornøyd med regjeringens mål om full momskompensasjon, og at bevilgningen i 2022 ble økt for å i praksis sikre dette. Samtidig mener vi momskompensasjonen må være en overslagsbevilgning, ikke en rammestyrte finansiering. Det er kun en overslagsbevilgning som vil gi nødvendig forutsigbarhet når aktivitet og søknadsmengde varierer. Mange frivillige organisasjoner

for barn og unge med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer er små, og er avhengig av forutsigbarhet, spesielt tilknyttet momskompensasjon.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen endre ordningen for momskompensasjon fra en rammestyrte ordning til en overslagsbevilgning for å sikre forutsigbarhet for frivilligheten.

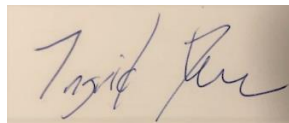
Anmodning om møte

Unge funksjonshemmede ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå våre krav til statsbudsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen,

Ingvild Østli
Generalsekretær
Unge funksjonshemmede

Ingrid Thunem
Påtroppende styreleder
Unge funksjonshemmede

² Vi viser her til våre innspill til statsbudsjettet for 2023 på Barne- og familiedepartementets områder.

